

Waterschap

geeft goede voorbeeld

De hybride auto van Johan Bakker.

'Ons credo is: zelf actie ondernemen en het probleem bij de bron aanpakken. Niet afwachten tot een ander iets doet.' Deze woorden komen uit de mond van Johan Bakker, directeur van het waterschap Rivierenland. Op het vlak van klimaatverandering gelooft hij in preventie: van een nieuw, klimaatneutraal kantoorgebouw tot de aanschaf van een hybride auto voor persoonlijk gebruik.

'Op deze plek, het afvoerputje van Nederland, is het meer dan belangrijk om na te denken over klimaatverandering. Want als het hier misgaat met de waterstanden en de rivieren stromen over, staat gelijk alles onder. Wij zijn als waterschap verantwoordelijk voor het bieden van veiligheid aan de burgers.' Maar voor directeur Johan Bakker van het waterschap Rivierenland betekent werken aan klimaatverandering niet alleen dijken verhogen en versterken. 'Naast het bestrijden van symptomen kun je ook veel doen aan preventie', zegt hij. Zo was de verhuizing van de verschillende locaties van het waterschap Rivierenland naar één kantoor in Tiel volgens Bakker een goed moment om een klimaatneutraal gebouw neer te zetten.

Flexwerken en bewustmaken We zitten nu met 700 man in een gebouw met 500 werkplekken', vertelt Bakker over het nieuwe onderkomen van het waterschap Rivierenland. 'Dat kan omdat we het flexwerken hebben ingesteld. Iedere flexwerker zoekt zijn plek, de volgende dag zit er weer iemand anders. Daar komt bij dat een compact kantoor als het onze automatisch minder energieverbruik heeft. We hebben bovendien geen gangbare verwarming: de ruimten worden in de winter verwarmd en in de zomer gekoeld via een koude-warmteopslagsysteem in de grond.' Directie en bestuur van het waterschap doen er alles aan om hun medewerkers ook milieubewust te maken. Zo werd de klimaatfilm van Al Gore vertoond

onder werktijd. Milieu, duurzaamheid en klimaat zijn speerpunten van het waterschapbeleid. Rivierenland is bijvoorbeeld het eerste waterschap dat lid werd van het Klimaatverbond. Johan Bakker verbaast zich over het draagvlak voor alle veranderingen. 'Dat is veel groter dan ik had gehoopt. En aangezien het bestuur van het waterschap, dat de klimaataanpak moet fiatteren, een dwarsdoorsnede is van de samenleving, stemt dat positief. Blijkbaar is Nederland rijp om dergelijke stappen te maken, met het waterschap voorop.'

Bomen planten Vorig jaar is het waterschap Rivierenland begonnen met compensatie voor de eigen CO₂-uitstoot. Het aantal gereden dienstkilometers en de energiekosten voor onder-

houd van de watersystemen met maai-
boten en tractoren worden klimaatneu-
traal gemaakt door bomen te laten
planten. Naast gas en benzine verbruikt
het waterschap veel elektriciteit om zu-
iveringsinstallaties draaiende te houden.
Bij vernieuwing van het contract in juni
vorig jaar is het schap volledig overge-
stapt op natuurstroom, die wordt ver-
kregen door waterkrachtcentrales in
Noorwegen. 'De extra kosten zijn ver-
waarloosbaar', zegt Bakker, 'en je wint
veel goodwill bij de medewerkers en de
achterban.'

Een zeker risico Investeren in
energiebesparende innovaties is een
ander speerpunt van het waterschap.
'Door wat extra sloten en kanalen te
graven kan water makkelijker van het
ene naar het andere gebied worden
gesluisd zonder te pompen', zegt de
waterschapsdirecteur enthousiast.
'Minder pompen betekent minder
brandstofgebruik en meer rust voor de

pomp. Die gaat dus langer mee.
Vroeger werd in droge periodes veel
water naar landbouwgebieden
gepompt. Dat werd vervolgens weer
teruggepompt om wateroverlast in de
winter te voorkomen. Dat heen en weer
pompen vond soms meerdere keren per
jaar plaats. Nu pompen we slechts tot
een bepaald niveau en nemen we een
zeker risico op de koop toe.'

Voorbeeld stellen De stap naar een
klimaatvriendelijke aanpak is makkelij-
ker en sneller te maken dan mensen
vaak denken, weet Bakker. 'We hebben
onze doelen binnen een paar maanden
bereikt. Dat kost wat extra geld, maar
op het totaal aan investeringen is het
een lachertje. 'Hetzelfde geldt in de per-
soonlijke sfeer. Bakker heeft voor zich-
zelf onlangs een hybride auto gekocht.
Die aanschaf kan volgens hem door-
werken naar het personeel. 'Misschien
gaan de medewerkers nu ook nadenken
over zo'n milieuvriendelijke auto.' ■

Johan Bakker in het prachtige gebouw van 'zijn' waterschap.

Hoe groen bent u?

Doe de test!

- 1 **U kent het wel, het energielabel waaraan u kunt aflezen hoe energiezuinig een apparaat is. Ook huizen ontkomen er sinds begin 2008 niet meer aan. Voor wasmachines bestaat het energielabel al wat langer. Wat betekent de aanduiding Triple A?**
 - A De betreffende wasmachine verbruikt drie keer zo weinig energie als andere wasmachines met een A-label.
 - B Deze wasmachine gebruikt niet alleen weinig energie, maar krijgt ook een hoge waardering voor watergebruik en centrifugeren.
 - C Superzuinig. Na de eerdere invoering van het A+ en A++ label is besloten om vanaf 1 januari 2009 ook de aanduiding A+++ te gaan gebruiken: het Triple A-label.
- 2 **Een glazen koffiekop, onderdeel van een koffiezetapparaat, valt op de grond kapot. Wat doet u met scherven?**
 - A Ik gooi ze in de glasbak, samen met wijnflessen en jampotten.
 - B Dit glas is hittebestendig en bevat zware metalen. Dat is chemisch afval, dus ik geef de scherven mee met de chemokar.
 - C Al dat gedoe hoeft van mij niet. Ik gooi die scherven gewoon in de vuilnisbak.
- 3 **Met uw onverwoestbaar geachte elektronische rekenmachine kunt alleen nog maar vermenigvuldigen. Wat doet u?**
 - A Ik haal de batterij (chemisch afval) eruit en ik breng de rekenmachine naar een afvalscheidingsstation. Of ik lever hem in bij de winkel waar ik een nieuwe rekenmachine op zonne-energie koop.
 - B Komt goed uit. Nu kan ik een rekenmachine op zonne-energie kopen! Het oude apparaat geef ik aan een organisatie voor ontwikkelingshulp. In arme landen kunnen ze onze afgedankte spullen vaak nog wel gebruiken.
 - C In zo'n klein apparaat kan nooit veel troep zitten. Ik gooi het in de vuilnisbak, de vuilverbrandingsoven doet de rest.
- 4 **U woont in een oud, slecht geïsoleerd huis. Welke maatregel levert de grootste besparing in gasverbruik op?**
 - A Isoleren van het schuine dak (boven de verwarmde zolder).
 - B Vervangen van enkel glas door HR++-glas.
 - C Naden en kieren dichtmaken.